

Niezwykłe kraby skrzypki Wyspy Bijagos | Gwinea Bissau

Archipelag Bijagos (Gwinea Bissau) słynie z morskich hipopotamów i żółwi, mnie jednak zafascynowały tutejsze... kraby!

Kto po odpływie dołki kopie...

Zapewne znacie doskonale ten widok: na piasku rozrzucone drobne kulki, tworzące malownicze wzory. Pojawiają się po odpływie i mogłyby być przykładem syzyfowej pracy, bowiem gdy zaleje je przyływ, cała praca pójdzie na marne. Ale czy na pewno?

Siedziałam sobie na plaży rozkoszując się drobnym przewiewem, gdy z norek jeden po drugim zaczęły wychodzić kraby. Każdy z nich wytaczał ze sobą sporą kulkę piasku, którą zostawiał w pewnym oddaleniu od domku. Po czym czujnie przemieszczał się z powrotem do norki, przystając co chwila na plaży.

Co je krab?

Wzięłam aparat do ręki, by przyjrzeć się im przez teleobiektyw. Zaciekawilo mnie, co one robią z tymi kulkami. Okazało się, że szczypcami podają je sobie do paszczy i mamlają (fachowo: przesiewają w otworze gębowym, no ale jak to smętnie brzmi!) czyli oddzielają piasek od jedzenia. Mnie by taka dieta nie zachwycała, ale krabom najwyraźniej smakuje: z osadów wyjadają drobnoustroje, algi i grzyby. Zaś wypluty piasek tworzy owe malownicze kuleczki.

Zdaniem badaczy kraby dzięki swej diecie napowietrzają piasek, czyli są kolejnym elementem fantastycznie współpracującego ekosystemu. W Afryki Zachodniej znajdziecie je w namorzynach, na słonych bagnach i lagunach oraz morskich plażach.

Jak jedzą kraby zobaczysz tutaj (i ciekawostka: dziewczyny jedzą dwa razy szybciej!):
<https://youtu.be/rSDXJr-WXFI?si=7lh6qlS0pQtmCP>

Balet ze szczypcami

Jednak mnie zafascynował swoisty pokaz tańca. Obserwowane przeze mnie kraby należały do rodzaju *Uca* i obejmują blisko 100 gatunków. Są nazywane krab skrzypek (*fiddler crab*, *calling crab*), a oryginalne miano zawdzięczają swoim asymetrycznym szczypcom (tylko u panów!).

Faktycznie gdy się im przyjrzeć jedno szczypce są imponująco wielkie, podczas gdy drugie są znacznie drobniejsze. Gdy przesuwają nimi po wielkich szczypcach (zgarniając z nich piasek), przy odrobinie wyobraźni można uznać, że przypomina to grę na skrzypkach. Tymczasem kraby przerwały wynoszenie kulek i jeden po drugim zaczęły swoisty balet, co chwila podnosząc skrzypce do góry...

Tu jestem dziewczyno!

Oczywiście wszystko w naturze ma swój sens i najczęściej sprowadza się do zwrócenia uwagi płci przeciwnej. Nie inaczej było tym razem: ogromne szczypce były niczym banner reklamowy ich posiadacza. Wszak pani krabowa będzie szukała na ojca dzieci jak najlepszego partnera. Im bardziej imponujące szczypce, tym lepszy materiał genetyczny gwarantuje ich właściciel.

Kraby skrzypki niektórych gatunków mają też wyjątkową supermoc: gdy stracą wielkie szczypce, te na drugiej nodze (łapie?) zaczną się wydłużać (podczas linienia). Zaś w miejscu utraconych szczypiec wyrosną małe szczypce. Wśród obserwowanych przeze mnie krabów jeden był zdecydowanie większy. Herkules (bo tak go nazwałam) intensywniej niż ziomkowie przerywał jedzenie, machając niestrudzenie swym wielkim szczypcem.

Ciekawe, czy ta randka mu się udała?

Tak wygląda zespołowy taniec godowy:

<https://youtu.be/s9nq7Yn3TFY?si=EeuqRbr-gx63FiEV>

Kraby skrzypki - fakty i ciekawostki

- żyją ok. 2 lata
- największe mają ok. 5 cm wielkości
- podczas linienia ich pancerz jest delikatny: nim stwardnieje chowają się przed światem
- jak inne kraby oddychają przez skrzela schowane w komorach pod pancerzem
- gdy wchodzi do norki, składa czułki z oczami (by ich nie uszkodzić)
- widzą światło spolaryzowane co doskonale pokazuje film "Świat w kolorze" Davida Attenborough
- krabowa mama pozostaje w norce przez dwa tygodnie po czym wychodzi by jaja popłynęły z odpływem
- krabowe dzieci są przez ok. dwa tygodnie larwami, żywiąc się planktonem

Spędziłam dobrą godzinę robiąc tym krabom zdjęcia i podglądając ich zwykłe-niezwykłe życie. Czasem tak właśnie jest ze zwierzętami: by je spotkać, wystarczy rozejrzeć się dookoła!

Film o krabach skrzypkach:

https://youtu.be/jL3srC09DBc?si=QxSNFpU_ZGehEBaV

(c) Anna Olej-Kobus | AfrykAnka.pl

Jeśli ten wpis Ci się przydał, będę Ci wdzięczna za kawę: www.buycoffee.to/afrykanka

Więcej inspirujących opowieści znajdziesz w moich książkach:

- [Zwierzęta Afryki. Przewodnik na safari](#)
- [Namibia. Przez pustynię i busz](#)
- [USA. Droga 66 i Dziki Zachód](#)

Do kupienia z autografem w sklepie www.namib.pl

Kupując w naszym sklepie NAMIB.pl wspierasz prowadzenie blogów: AfrykAnka.pl oraz TravelNamibia.pl